

Tempa sistemo aktiva – pasiva: *prezenca*: me ama – me bli ama, *imperfekta*: me amad (me did ama) – me blid ama, *perfekta*: me ha ama – me ha bli ama, *pluskvamperfekta*: me had ama – me had bli ama, *futura*: me sal ama – me sal bli ama, *futura perfekta*: me sal ha ama – me sal ha bli ama, *kondicionala*: me vud ama – me vud bli ama, *kondicionala perfekta*: me vud ha ama – me vud ha bli ama.

Participo *prezenca* havas finaĵon **-nt**: amant, fluent. En kombino kun *es*, *sal* kaj *did* eblas konjugacio *prezenca* (me es amant), *perfekta* (me did es amant) kaj *futura* (me sal es amant). Participo *perfekta* pasiva finiĝas je **-t**: amat, marit. Ĉe ambaŭ participoj eblas substantivaj kaj adjektivaj finaĵoj **-i**, **-e**, **-a**, **-o**: men amata, amanti fema, amanto, marito k.a.

Adverboj, konjunkcioj, prepozicioj: internaciaj latindevenaj, parte el aliaj eŭropaj lingvoj: anke, ankore, preske, apene, erste, jus, sat, tro, quasi, tum, tamen...

Vortordo estas fiksa (subjekto – verbo – objekto), demanda frazo komenciĝas per „*qui*” aŭ ĝiaj formoj (que, quo, qua, quum, pro quum), aŭ per „*ob*” en la senco de „*ĉu*”: Ob tum non fita belisim? Negacio estas **no**.

Vortprovizo plivastiĝas helpe de afiksoj, plej gravaj estas: **pre-**: prehistorio, previda, **anti-**: antimilitarisme, **non-**: nonreal, nonposibli, **dis-**: disdona, distrancha, **mal-**: malhumorosi, **ri-**: rielekte, riskripte. Substantivigaj: **-o**: komensao, odoraĵo, **-eso**: vereso, richeso, **-ione**: komunikatione, **-um**: fabrikatum, kopiatum, **-ilo**: ludilo, ornilo, **-iste**: dentiste, okuliste, Adjektivigaj: **-al**: universal, national, **-an**: urban, akademian, **-osi**: kurajosi, porosi, **-bli**: lektebli, audibli. Adverbaj: **-foj**: difoj, ĉakifoj, **-lok**: omniloc, nuliloc, **-kas**: omnikas, irgikas, **-man**: omniman, altriman.

Kvankam Jespersen celis havi analizan gramatikon, li rifuzis apriorajn solvojn, ĉar, samkiel pluraj aliaj tiutempaj aŭtoroj, li akceptis nur „naturajn” elementojn, ekzistantajn en eŭropaj lingvoj. Li diras, ekzemple, ke la pronomoj kaj granda parto de verboj en etnolingvoj estas malregulaj, sed ili reguliĝas dum historia evoluo. Tio veras nur parte, male la tipe neregula verbo „*esti*” restas malregula ĝuste pro tio, ke ĝi uzatas ege ofte. Pri verboj Jespersen evidente havis la saman opinion kiel Schleyer kaj pluraj aliaj aŭtoroj (eĉ Zamenhof en sia versio de Praesperanto), nome ke la verba sistemo devas enhavi maksimume nuancigan komplekson de formoj, precipe plurajn pasintajn kaj futurajn. Analizan konjugacion li opinias logika, sed tie, kie por Zamenhof sufiĉis la ununura helpverbo „*esti*”, Jespersen intence alproksimiĝas al etnolingvoj, ĉefe al la angla. Tial li helpoprenas anglecajn formojn **sal**, **vud**, **let**, kaj en la pasivo aperas skandinavaj formoj kun **bli**.

La vortprovizo montras konon de Esperanto, el kiu estas transprenataj kelkaj afiksoj, kaj strebon pri internacieco. En kelkaj kazoj uzas Jespersen nelatinidajn radikojn tie, kie Esperanto, Occidental kaj Ido havas ilin (ekz. klema, darfe, even, erste). Li atentigas al du ebloj interpreti iujn vortojn, aspektantajn ŝajne kiel kunmetaĵoj (probabli = probabla, ne „pruvebla”, seriosi = serioza, ne „seriaro”, posibli = ebla, ne „metebli”, parfuma = parfumo, ne „trafumi”). La kono de originalaj anglaj, francaj, eventuale latinaj esprimoj ĉe la uzantoj estas silente antaŭvidata – ĉiukaze ĝi enorme helpas la komprenon. (Cetere, la saman principon uzas Interlingua, kiu tamen tiajn konojn supozas malsilente, konstatante, ke milionoj da parolantoj de Romanaj lingvoj komprenas Interlingua-n sen lerni ĝin). Je la fino de la libro troviĝas 11 paĝoj da tekst-specimenoj, inter ili unu pri Zamenhof: